

s.8-9

Kotisohvalta yhteys terveys- keskukseen

Chat ja Omaolo.fi
monipuolistavat
terveyspalveluja

s.11

Lupa vai ei?

Lupapiste.fi ja
rakennusvalvonnan
ammattilaiset
auttavat

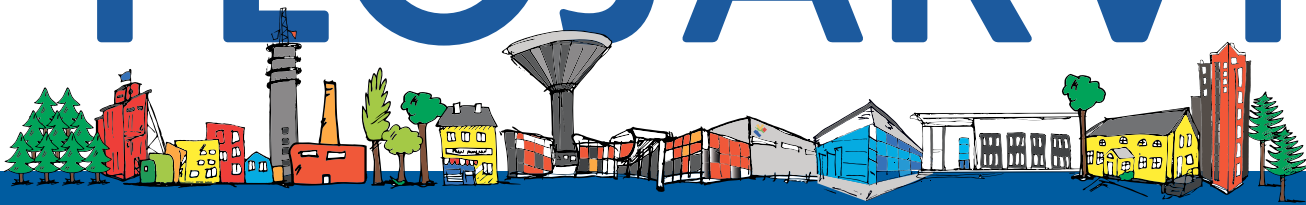
s.12-13

Porinaa porukassa

Lähtörit ja
porinapiirit
tukevat
ikäihmisiä

Kaupungin lehti
ylöjärveläisille
2/2022

YLÖJÄRVI

Klassikot maistuvat koululaisille

s.4-5

Kasvuhankkeet etenevät

Kaupunginvaltuusto vahvisti keväällä Ylöjärven kaupunkistrategian päivityksen. Päivitettyyn strategiaan kirjattiin osallistuminen raitiotien seudulliseen laajentamiseen ja muutoinakin korostettiin aiempaa enemmän vahvan kasvun hakemista. Strategian pohjalta laaditaan kasvuohjelma, jonka valmistelu on jo hyvässä vauhdissa. Tavoitteena on, että ohjelma valmistuu vuodenvaihteeseen mennessä.

Kesän aikana valmistelu on edennyt lukuisissa odotetuissa hankkeissa. Esimerkiksi Teivon-Mäkkylän osayleiskaava on edennyt luonnosvaiheeseen. Luonnoksessa on mukana kaksi vaihtoehtoa. Niistä toisessa ravidata jatkaisi toimintaansa nykyisellä paikallaan mutta supistettulla alueella ja toisessa ravidadan alue kokonaisuudessaan olisi osoitettu muuhun käyttöön. Uusia asukkaita Teivon-Mäkkylän alueelle voisi sijoittua valittavasta vaihtoehdosta riippuen noin 7000-8000.

Koulutuskeskus Valon kehittämisen osalta on saavutettu neuvottelutulos aiesopimuksesta, joka osapuolten on tarkoitus hyväksyä syksyn aikana. Tavoitteena on lukion laajentaminen, ammatillisen koulutustarjonnan kehittäminen kone- ja metalliteollisuuden ja ajoneuvotekniikan aloilla sekä ns. väyläopintojen mahdollistaminen Tampereen ammattikorkeakouluun. Ammatillisen koulutuksen laajentaminen edellyttää voimakasta yritysyhteistyötä. Edellä mainituilla toimilla on tarkoitus lisätä Ylöjärven pitovoimaa opiskeluaikäisten nuorten keskuudessa ja samalla lisätä työvoimatarjontaa Ylöjärven ja lähiseudun yrityksille.

Koronatilanne on helpottanut ja elämme sen suhteen suhteellisen normaalia elämää. Ukrainan sota sen sijaan ei näytä päättymisen merkkejä. Sodan välilliset seuraukset ovat alkaneet vaikuttaa meihin. Energia- ja materiaalikustannukset ovat nousseet merkittävästi, mikä pyritään parhaan mahdollisen tiedon mukaan huomioidaan kaupungin talousarviovalmistelussa. Samaan aikaan verotulot ovat kehittyneet huomattavasti arvioitua myönteisemmin, mikä osaltaan kompensoi kustannusten nousua.

Sote-uudistus on etenemässä kohti loppusuoraa. Vuodenvaihteessa kaupungilta siirtyy Pirkanmaan hyvinvointialueelle noin 620 perusturvaosaston sekä tukipalveluiden huippuammattilaista. Tiivis arjen yhteistyö kaupungin ja hyvinvointialueen sekä näiden henkilöstöjen välillä jatkuu organisaatiouudistuksesta huolimatta!

Toivotan kaikille asukkaillemme ja työntekijöillemme antoisaa syksyä!

3 kysymystä päättäjälle

Kysymme Ylöjärven perusturvalautakunnan puheenjohtajalta **liikka Jäntiltä** (kok.) kolme ajankohtaista kysymystä.

1. Millä mielin kohti Pirkanmaan hyvinvointialuetta?
2. Mitä jokaisen on hyvä tietää sote-palveluiden siirtymisestä hyvinvointialueelle?
3. Mikä sinusta on parasta Ylöjärvellä?

1 Kysymys on yhdestä Suomen historian merkittävimmistä hallinnollisesta uudistuksesta, jota on valmisteltu pitkälle toistakymmentä vuotta. Oleellinen tilanne taustalla on palvelutarpeen kasvu ja niukenevat resurssit. Hallinnollinen muutos toteutuu vuodenvaihteessa, palvelujen uudistaminen tapahtuu myöhemmissä vaiheissa. Olemme kaikki uuden edessä, mutta suuria muistutuksia ei ole ihan heti luvassa. Haasteemme ovat kuitenkin kovaa ja niihin on viisainta suhtautua mahdollisuuksina. Niin teen itsekin.

2 Muutoksessa tärkeää on sen vaiheistus. Valmistelussa mukana olleet ovat todenneet realistisesti, että alkuun on päästy hyvin, jos palvelujen käyttäjät eivät huomaa niissä saattavia muutoksia vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueen viestintää kannattaa seurata aktiivisesti.

3 Ylöjärvellä parasta ovat kaupungin monet mahdollisuudet. Niin olemassa olevat palvelut kuin kehittämisen mahdollisuudetkin. Omat kokemukseni kaupunkilaisena painottuvat perhearkeen lasten kanssa eli varhaiskasvatukseen, kouluihin ja harrastuksiin. Sijaintimme seudulla on erinomainen. On paljon itsestämme kiinni, kuinka korditimme käytämme. Siinä rohkeus, hyvä yhteistyö ja avoimuus ovat tärkeitä arvoja.

Pirkanmaan kuntien sosiaali- ja terveystoimen, pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin palvelut siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 alkaen (www.pirha.fi). Ylöjärven kaupungin toimielinrakenteessa sote-palvelut kuuluvat perusturvalautakunnalle.

Ylöjärven kaupungin asukaslehti 2/2022

Julkaisija: Ylöjärven kaupunki, PL 22, 33471 Ylöjärvi **Päätoimittaja:** Kaupunginjohtaja Pauli Piiparinen
Sisällön suunnittelu ja palautte: viestintäpäälikkö Tiina Helminen, p. 050 437 1247, tiina.helminen@ylojarvi.fi
Jakelu: Ylöjärvi-lehti jaetaan Ylöjärven Uutisten suurjakelun mukana mainosjakelun salliin kotitalouksiin Ylöjärvellä. Lehteä saa myös kirjastoista ja kaupungintalolta **Verkkojulkaisu:** www.ylojarvi.fi/asukaslehti
Seuraava lehti ilmestyy alkuvuodesta 2023 **Tuottaja:** Ylöjärven Uutiset Oy
Painopaikka: Sanoma Manu, Tampere **Painos:** 13 000 kpl **Kansikuva:** Sanna Hillberg
ISSN 2323-914X (painettu) ISSN 2323-9158 (verkkojulkaisu)

Asuntilasta pääsee bussilla Tampereelle tulevaisuudessa jopa vartin välein

Nyssen koko bussilinjasto uusittiin viime vuonna, kun ratikka aloitti liikennöinnin Tampereella. Ylöjärven bussilinjosten osalta suurimmat muutokset ovat kuitenkin vielä edessä, kun ratikkayhteys Pyynikintorilta Lentävänniemeeseen aukeaa lähivuosina.

Teksti ja kuva: Vilma Kaura

Ylöjärvellä järjestetään syksyn aikana tulevia bussilinjastoja koskeva asukastilaisuus.

Ensimmäinen Läntinen linjasto 2024 -suunnitelmaluonnos valmistui keväällä ja se oli myös ylöjärveläisten kommentoitavana koko kesän ajan.

Nyssen suunnittelija **Leena Huhtala** kertoo, että Ylöjärvellä luonnos keräsi palautetta erityisesti Metsäkylän bussilinjasta, joka oli linjastoluonnoksessa muutettu kulkemaan Vihattulan Teivaalantien kautta Tampereelle.

– Moni suunnitelmaa kommentoinut oli sitä mieltä, että Metsäkylän

linja on nykyisellään hyvä ja että Vihattulan läpi kulkeminen hidastaisi liikennöintiä, Huhtala sanoo.

Minkä vuoksi Metsäkylän bussilinja laadittiin kulkemaan Vihattulan kautta?

– Keväällä tehdyssä liikkumiskyselyssä kävi ilmi, että Ylöjärveltä pitäisi päästä Lielahden palveluihin. Siksi Metsäkylän linja muutettiin kulkemaan suunnitelmaluonnoksessa Vihattulan kautta. Sama linja mahdollistaisi yhteyden Ryydynpohjasta Tampereelle, Huhtala perustelee.

Vuoro neljästi tunnissa

Siinä missä metsäkyläläiset toivoivat bussilinjansa säilymistä ennallaan, oltiin Asuntilassa tyytyväisiä linjastoluonnoksessa esitelyihin muutoksiin. Luonnoksen mukaan Asuntilasta lähtisi busseja Tampereelle jopa vartin välein, mikä olisi suuri parannus nykytilanteeseen nähden.

– Linja lähtisi Asuntilasta ja ajaisi Kuruntietä Soppeenmäkeen, sieltä Mikkolantielle, Paasikiventielle ja Hie-

Läntinen linjasto 2024 -suunnitelman alustava aikataulu:

- Touko-kesäkuu 2022: Linjastoluonnos
- Syyskuu 2022: Vaihtoehtoinen linjastosuunnitelma
- Joulukuu 2022: Linjastosuunnitelma
- Tammikuu 2023: Linjastopäätös Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa
- Elokuu 2023: Ratikan reittiosuus Pyynikintori – Santalahti avataan, mutta sillä ei ole vielä merkittävää vaikutusta bussien palveluun.

danrannan ratikkapysäkeille. Linjalla olisi yhteys joka toiseen ratikkavuoroon eli neljä kertaa tunnissa. Tällä hetkellä Asuntilasta lähtee busseja ruuhka-aikaa puolen tunnin välein, muuten tunnin-puolentoista välein, Huhtala selittää.

Asukastilaisuus tulossa

Huhtala korostaa, että joukkoliikenteen käyttäjien palaute on tärkeässä osassa linjastouudistusta tehtäessä. Siksi yleisön kommentteja ja ehdotuksia kerätään joka vaiheessa linjastosuunnitelman laatimista.

– Kaikki palautteet luetaan ja niiden perustella pyritään rakentamaan linjastokokonaisuus, eräänlainen kompromissiratkaisu, joka palvelisi mahdollisimman monia.

Ensimmäisen linjastoluonnoksen ja siitä saatujen palautteiden pohjalta julkaistaan tänä syksynä vaihtoehtoinen linjastosuunnitelma, johon kerätään niin ikään kuntalaisten palautetta. Lisäksi tulossa on linjastomuutosta koskeva asukastilaisuus, josta Nysse ja Ylöjärven kaupunki tiedottavat syksyn aikana.

– Tavoitteena on, että loppuvuodesta meillä olisi valmis linjastoluonnos, jota voi vielä hienosäätää. Ensi vuoden alkupuolella meillä tulisi olla valmis suunnitelma joukkoliikennelautakunnalle hyväksyttäväksi. ●

Palvelubussi poikkeaa nyt myös Varikon kautta

Kaikille avoimen asiointiliikenteen lisäksi palvelubusseja käytetään kaupungin koulukyyteihin ja perusturvaosaston asiakaskuljetuksiin. Ylöjärven keskustan alueella palvelee kaksi palvelubussia, jotka kuljettavat asiakkaita peruspalveluiden pariin arkipäivisin muun muassa keskustaan ja Elovainiolle.

Tänä syksynä asiakkaat pääsevät palvelubussilla myös Soppeenmäen Varikolle, jossa sijaitsevat eri eläke-

läisyhdistysten kokoontumistilat.

Ylöjärven kaupungin ts. kehityspäällikkö **Essi Jokinen** kertoo, että palvelubussiyhteys toteutettiin saadun palautteen perusteella.

– Kyydit Varikolle toteutetaan osana kaikille avointa asiointiliikennettä ja kuljetus tilataan aina etukäteen suoraan auton puhelinnumerosta.

Kurussa ja Viljakalassa liikennöi syksyllä tuttuun tapaan yksi

yhteinen palvelubussi vuoropäivin. Lisäksi kurulaiset pääsevät Kaupakeskus Eloon kerran viikossa erillisellä bussikyydillä, joka kustannetaan kurulaisvanhusten hyväksi osoitetuilla testamenttivaroilla.

Maksutapana palveluliikenteessä käy Nyssen matkakortti, mobiililippu tai ennakkokertalippu. Lisätietoja palveluliikenteestä sekä aikataulut ja bussien numerot löytyvät osoitteesta ylojarvi.fi/palveluliikenne.

Kauraslammen koulun Veittijärven toimipisteessä Minttu Karlsson (vasemmalla), Vilma Hokkanen ja Veera Mäkeläinen ottavat nakkikeittoa lautasilleen koulun ruokalassa.

– Puhtaan jäljen näkeminen on parasta omassa työssä, kertoo Johanna Jokiranta (oik.). Kauraslammen koulun Veittijärven toimipisteessä hänen kanssaan työskentelevät Sanna Kotisaari (keskellä) ja Khwanta Hansuli.

Veittijärven koulun 262 oppilasta allekirjoitti adressin, että koululle saataisiin leviteannostelija. Kotimainen ympäristöystävällinen leviteannostelija annostelee leivälle kahdeksan grammaa levitettä.

Kouluruokaa ja -siivousta suurella sydämellä

Kauraslammen koulun Veittijärven toimipisteen ruokalassa on kova kuhina hieman yli kello kymmenestä puoli kahteentoista, kun koulun kaikki noin 320 oppilasta ja heidän opettajansa käyvät syömässä. Tämän jälkeen vielä reilut kolmekymmentä eskarilaista tulee ruokailemaan.

Teksti ja kuvat: Sanna Hillberg

Veittijärven koulun keittiössä **Susanna Ruusilan** ja **Sari Räsäsen** päivä on työntäyteinen. Aamulla he laittavat aamupalan Veittijärven päiväkodin lapsille, tämän jälkeen he valmistavat salaattit ja lisäkkeet ja laittavat ruoan linjastolle valmiiksi. Välissä hoidetaan tiskit ja sitten valmistetaan välipalat päiväkotilapsille ja iltapäiväkerholaisille. Koululaisille kuuluu koulupäivän aikana lakisääteisesti yksi lämmin ateria. Se on ravitsemussuosituksen mukainen. Ylöjärvellä kouluateria sisältää pääruoan, salaatin, näkkileivän, levitteen ja juomana on rasvaton tai

erikoismaito, piimä tai vesi. Levitteenä on kasvispohjainen kotimainen rasva. Keittopäivinä tarjolla on pehmeää leipää. Kaupungin ruokapalvelupäällikkö **Sirpa Heikkilä** kertoo, että ruokalistojen raaka-aineet hankitaan Ylöjärvelle kuuden ympäristökunnan eli Lempäälän, Pirkkalan, Nokian, Vesilahden, Oriveden ja Kangasalan kanssa Kuntien Hankintapalveluiden kautta, joka kilpailuttaa pääraaka-aineet. Syyskuun lopulta lähtien pääraaka-aineet toimittaa Valio. Se toimittaa myös maidot. Vihannekset toimittaa

Kouluissa työskentelee opetushenkilöstön lisäksi ruoka- ja siivouspalveluiden ammattilaisia. Siivouspalvelupäällikkö Minna Lahtinen (vas.) ja ruokapalvelupäällikkö Sirpa Heikkilä kertovat tässä jutussa heidän työstään.

Rikainen Pirkkalasta, leivät Fazer ja mustamakkaran Tapola. Koulujen ruokalistat laaditaan paikallisesti. Jos koululla huomataan, että jokin ruoka ei maistu, se vaihdetaan pois listalta. – Vaikka tämäkään ei ole sen isompi alue, kouluilla syödään ihan

eri lailla toisiinsa verrattuna. Esimerkiksi Vahannassa syödään paremmin perunaa kuin Yhtenäiskoululla. Viljakalassa ja Kurussa syödään hyvin. Pie-nimmät annokset ovat ehkä Ylöjärven Yhtenäiskoululla, Heikkilä kertoo. Hänen mukaansa lyhyt ruokailu-ai-ka vaikuttaa ruokailuun, etenkin jos

oppilas joutuu jonottamaan ruoan saantia tai kiirehtimään niin, ettei ehdi hakea lisää ruokaa.

Klassikkoruoa suosittuja

Ylöjärvellä on seitsemän valmistus-keittiötä, jotka valmistavat ruoan lähes 4 600 peruskoululaiselle ja 1 300 päiväkotilapselle. Rakenteilla olevaan Siltatien kouluun tulee myös valmistava keittiö. Esimerkiksi Veittijärven palvelukeittiöön ruoka tulee Kalliorinteen päiväkodin valmistuskeittiöltä. Koululaisten herkkua ovat erityisesti uunimakkara, jauhelihalasagne, makaronilaatikko ja broilerista valmistetut ruoat. Lapset tykkäävät keitoista: niin liha-, kala- kuin makkarakeitto tekevät hyvin kauppansa. Kerran viikossa ruokalistalla on kasvisruokaa. Niistä suosituin on kasvislasagne. Kasvissosekeiton lisukkeena tarjotaan raejuustoa. Lämpimiä kasviksia tarjotaan erikseen kerran viikossa.

Heikkilän mukaan salaatin syömistä voitaisiin lisätä. – Yritimme laittaa salaattia komponentteina, mutta se kaatui siihen, että ensimmäiset söivät kaikki vesimelonit. Niinpä salaattit on nyt sekoitettu valmiiksi maksimissaan kolmesta raaka-aineesta. Jo useassa ylöjärveläiskoulussa on automaattisia leviteannostelijoita. Veittijärven koulun oppilaat kirjoittivat keväällä adressin Heikkilälle ja toivoivat koulun ruokalaan leviteannostelijaa, joka annostelee levitteen suoraan leivän päälle. Annostelija on ympäristöystävällinen, sillä se vähen-

tää muoviroskan määrää ja helpottaa astiahuoltoa sekä siivoojien työtä. Leviteannostelijoita saadaan Veittijärven koululle tämän syksyn aikana.

Siivoojan monipuolinen työ

Koulusiivoojia on Ylöjärven kaupungin alueella 35, joista Veittijärven koululla kolme. Siivouspalvelupäällikkö **Minna Lahtinen** kertoo, että työ tehdään pääasiassa päivätyönä, ja osin kahdessa vuorossa koulujen käyttöasteiden mukaan. Esimerkiksi Veittijärven koululla siivoojat työskentelevät päivätyössä ja yksi siivoojista on päivittäin tiskiäpuna keittiössä kahden tunnin ajan. Kouluilla siivotaan päivittäin ruokala, wc-tilat ja lattiat, pyyhitään pulpetit, tyhjennetään roskat ja huolehditaan kosketuspintojen puhtaudesta. – Harvennetussa siivouksessa ovat vähemmän käytetyt tilat ja pinnat, joiden ääressä ei istuta tai joita ei kosketella koko ajan.

Yhden koulusiivoojan työalue on noin 1 500 neliötä. – Se voi tuntua suurelta verrattuna kodin siivoamiseen, mutta sitä tehdään ammattimaisilla välineillä. Siivoojan työ on monipuolista ja vapaata. – Siivooja saa hyvin pitkälti itse suunnitella oman työpäivänsä. Työ on myös hyvin palkitsevaa, kun näkee oman työnsä jäljet – koulussa tosin hetkellisesti, Lahtinen naurahtaa. Ylöjärven kaupunki kouluttaa siivoojia Tredussa Koulutuskeskus Valossa esimerkiksi oppisopimuskoulutuksella. ●

Joustavaa esi- ja alkuopetusta kokeillaan Siivikkalassa

Valtioneuvoston hallitusohjelmaan merkittä joustavaa esi- ja alkuopetusta pilotoidaan tänä lukuvuonna Siivikkalassa. Hankkeessa ovat mukana Siivikkalan koulu ja Koulukallion päiväkodin esikoulu.

Teksti: Sanna Hillberg

Ylöjärven kaupunki sai hankkeeseen valtionavustusta lähes 100 000 euroa. Hankkeeseen on palkattu luokanopettaja, joka on mukana opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa ja joka kerää kunnallisen toimintamallin tietopaketsiksi.

Opetuspäällikkö **Tarja Suhonen** kertoo, että joustavan esi- ja alkuopetuksen tarkoituksena on mahdollistaa se, että lapset voivat edetä opintopolkua, joka huomioi nykyistä enemmän heidän yksilöllisiä tarpeitaan. Näin heidän on mahdollista edetä opetuksessa hieman nopeammin tai hitaammin ja tarvittaessa saada enemmän tukea.

Esikoulun ja alkuopetuksen opettajat suunnittelevat ja toteuttavat opetusta yhdessä. Suhosen mukaan yhteistyötä esi- ja alkuopetuksen kesken on tehty aiemminkin esimerkiksi teemapäivien muodossa. Nyt on tarkoitus, että yhteistyöstä tulee säännöllistä ja systemaattista. – Nyt katsotaan myös opetussuunnitelmallista puolta ja

yhdistellään asioita esikoulun ja perusopetuksen opetussuunnitelmista.

– Yksi iso juttu on se, että koulupolku saisi hyvän vahvan pohjan heti alusta asti ja se kantaisi hedelmää myöhemminkin. Joustavaa opetusta toteutetaan leikinomaisesti liikuntaan, ympäristöoppiin, äidinkielen ja laskemiseen liittyvissä aineissa. Joustava opetus aloitettiin Siivikkalassa elokuun lopussa. Yhteisiä tunteja on lisätty vähitellen.

– Tarkoitus on se, että lapset oppivat tekemään yhdessä töitä ja toimimaan ryhmässä. Se varmasti auttaa elämän monissa tilanteissa, kun oppii toimimaan erilaisissa ryhmissä.

Vuoden kestävän pilotin tarkoituksena on luoda malleja ja käytänteitä, joita voidaan tulevaisuudessa hyödyntää laajemmin Ylöjärven koulujen toiminnassa. Tänä lukuvuonna yhteistyötä tekevät esikoululaiset ja ekaluokkalaiset. Vähitellen yhteistyötä laajennetaan myös kakkosluokkalaisiin. ●

Tarkoitus on se, että lapset oppivat tekemään yhdessä töitä ja toimimaan ryhmässä.

Perhekioski tarjoaa apuvälineitä lapsiarjen pulmiin

Perhekioskilla saa keskusteluapua vanhemmuuteen ja haastavaan lapsiarkeen sekä tukea vanhemmuuden kysymyksiin. Kioski tarjoaa vertaistuen lisäksi myös konkreettisia työkaluja haastaviin tilanteisiin.

Teksti ja kuva: Elviira Luoma

Kauppakeskus Elossa sijaitseva perhekioski on matalan kynnyksen kohtaamispaikka, jonne voi mennä, kun lapsen kasvattamisessa eteen tulevat pulmat askarruttavat.

Perhekioskilla kaupungin eri työntekijät antavat ohjausta, neuvontaa, keskustelutukea ja järjestävät vertaistuellista ryhmätoimintaa.

Keskusteluavun ja vertaistuen lisäksi kioskilta voi lainata erilaisia työvälineitä haastavaan lapsiarkeen. Kioskilta löytyy lainaamo, josta löytyy välineitä helpottamaan arjen tilanteita. Perhekioskilta saa mm. kuvatu- kia, joilla tuetaan lapsen kanssa arjen sujuvuutta.

– Ihmiset voivat tulla tänne kaikenlaisissa asioissa. Välineitä voi lainata ja kokeilla, jotta saa tietää, onko niistä oikeasti apua omissa arjessa, perheohjaaja **Sanna Palmu** kertoo.

Perhekioskilla voi tavata perheohjaaja Sanna Palmun (vas.) ja sairaanhoitaja Eerika Lehtisen.

Maanantaina kioskille voi ilmaantua, jos arki takkuu tai kotona on kiukkua ilmassa. Työntekijältä saa ohjausta, välineitä ja erilaisia materiaaleja arjen sujuvuuden helpottamiseksi.

Psykiatrinen sairaanhoitaja **Eerika Lehtinen** vetää tiistain taaperotreffejä. Taaperotreffien lisäksi tiistaisin on myös vauvatreffit. Treffipäivänä vanhemmat ja lapset voivat tulla perhekioskille esimerkiksi laululeikkimään ja tapaamaan toisia perheitä.

Keskiviikkoisin perhekioskilla voi tavata kaupungin mielikioskin työntekijän. Mielikioskin työntekijän kanssa voi keskustella mielenterveyteen liittyvissä asioissa.

Kerran kuussa torstaisin kioskilla voi tavata puheterapeutin. Perjantaisin kokoontuu lapsiparkki alle kouluikäisille. Perjantaisin paikalla on myös kaupungin liikuntaneuvoja, jonka kanssa voidaan esimerkiksi etsiä uusi harrastus.

Miksi perhekioskille?

Sanna Palmun ja Eerika Lehtisen mielestä perhekioskin kaltaiset paikat ovat tärkeitä.

– Tämä on sellainen matalan kynnyksen toimipiste. Voimme tarjota hyvin varhaisessa vaiheessa ihmisille tukea ja apua, Palmu kertoo.

– Toiminta on paljon muiden kohtaamista ja vertaistuen saamista vanhemmuuteen samassa elämäntilanteessa olevilta, Lehtinen lisää.

Maksuttomalle perhekioskille ovat tervetulleita kaikki. Paikalle voi mennä minkäläisen lapsen kanssa tahansa tai pelkästään aikuisten kesken. ●

Skeittipuistoon vai ulkosolille?

Ylöjärven ensimmäisen skeittipuiston avajaisia vietettiin 3.6.2022. Skeittipuisto sijaitsee Ulkoilijantiellä koulutuskeskus Valon vieressä. Puistossa on runsaasti tilaa sekä skeittailuun että skuaattailuun. Puistossa on myös graffitiseinä. Skeittipuisto on suunniteltu niin, että sitä voi tarvittaessa muokata siirtämällä eri elementtien paikkoja. Puisto on ollut avaamisestaan lähtien erittäin suosittu.

Räikänpuistoon, leikkikentän ja seniorikuntoilualan viereen avattiin keväällä upouusi, paljon toivottu ulkokuntosali. Alueella on kahdeksan kuntosalilaitetta, muun muassa laite penkkipunnerruksiin, jalkakyykyihin

ja hauiskääntöihin, eli laitteilla pääsee treenaamaan monipuolisesti keskivartaloa, jalkoja ja käsiä. Laitteet on tarkoitettu kaikenkuntoisille. Seniorikuntoilualan laitteissa ei ole vastuksia, vaan kuntoilu tapahtuu oman kehon painolla. Uusissa laitteissa sen sijaan on painot.

Kesän aikana valmistui myös Kauraslammien koulun monipuolinen ulkoilukuntapaikka. Ahvenistontien ja Serlapuiston leikkikentät muuttuivat nykyaikaisiksi leikki- ja liikunta-alueiksi. Harjun ulkoilureitillä tehdään parannuksia ja asennetaan uusia led-valoja. Siltatien alueen kenttien työt on aloitettu.

Osaajaksi infra-alalle?

Pirkanmaan TE-palvelut järjestää yhteistyössä alan toimijoiden kanssa *Osaajaksi infra-alalle, maarakentaja* -koulutuksen, jonka tarkoituksena on työllistää henkilöitä pirkanmaalaisiin maarakennusalan organisaatioihin ja yrityksiin. Alan työllisyysnäkömät ovat hyvät ja uusia osaajia tarvitaan. Koulutuksessa ovat mukana mm. Ylöjärven kaupunki, Nokian kaupunki, Pirkkalan kunta, Tampereen Infra Oy

ja Erikoinfra Oy. Kouluttajana toimii Tredu.

Koulutukseen hakeudutaan koulutukset.te-palvelut.fi-sivuston kautta. Koulutuksen numero on 707755. Haku aika päättyy 30.9.2022. Hake- muksen perusteella osa hakijoista kutsutaan tekstiviestillä haastatteluun, joka pidetään viikolla 41 Tredun Kivimiehenkadun toimipisteessä Nokialla.

Tukea yhdistystoimintaan?

Ylöjärven kaupunki tukee vuosittain paikallisten yhdistysten, seurojen ja ryhmien toimintaa erilaisilla avustuksilla. Avustusten päähaku tapahtuu alkuvuodesta. Projektitukea ja kulttuuritoiminnan kohdeavustuksia voi kuitenkin hakea kahdesti vuodessa, ja niiden syyspöytä on auki 30.9.2022 asti. ylojarvi.fi/ yhdistysavustukset

Tervetuloa talousarvioinfoon torstaina 13.10. klo 17-18

● Millaiset ovat Ylöjärven talous-, palvelu- ja investointinäkömät vuonna 2023? Ylöjärven kaupunki järjestää kaikille kiinnostuneille avoimen tiedotus- ja keskustelutilaisuuden kaupungin ensi vuoden talousarviosta 13.10.2022.

Teemasta alustavat talousjohtaja **Juha Liinavuori** sekä sivistysjohtaja **Matti Hursti** ja vs. kaupunkirakennusjohtaja **Jukka Nurmi**. Kaupunginjohtaja **Pauli Piiparinen** ja muu kaupungin

johtoryhmä on paikalla vastamaassa kysymyksiin. Tilaisuuden avaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Mauri Heiska**. Talousarvioinfoon voi osallistua ja kysymyksiä esittää sekä valtuustosalissa kaupungintalolla (Kuruntie 14 D) että etänä Teams-sovelluksen kautta.

Linkki ja etäosallistumisohejeet: ylojarvi.fi/talous.

Kaupunginvaltuusto päättää vuoden 2023 talousarviosta 14.11.2022.

Ylöjärven strategia minuutissa

● Ylöjärven uudesta kaupunkistrategiasta on laadittu animaatio, joka tiivistää strategian keskeisen sisällön yhteen minuuttiin. Ylöjärven kaupunkistrategia "Ylöjärvi - rohkea edelläkävijä" hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 4.4.2022. Strategia kattaa vuodet 2022-2032 ja se painottaa vahvaa kasvua. Video löytyy kaupungin YouTube-kanavalta sekä sivulta ylojarvi.fi/strategia.

Heloposki Henna ja Urhea Matti

● Ylöjärven kaupungin Kuru-neuvosto on nimennyt vuoden 2022 Heloposki Hennaksi **Anita Backlundin** ja Urheaksi Matiksi **Tero Tiuran**. Lämpimät onnittelut! Molemmat palkitut ovat toimineet aktiivisesti Kurun hyväksi vapaaehtoistyöntekijöinä. Backlund on tunnettu etenkin eläinsuojelutoiminnastaan ja työstään ammattitaiteilijana. Tiura puolestaan on monipuolinen pitkän linjan tapahtuma- ja seuraaktiivi. Kurun Urhea Matti ja Heloposki Henna -arvonimet myönnetään vuosittain henkilöille, jotka toimivat aktiivisesti kurulaisten hyväksi ja tekevät Kurua tunnetuksi.

Haaviston reitille laavu

● Jos makkaran paistaminen kiinnostaa kotigrillin lisäksi myös luonnossa, lähde kokeilemaan Haaviston ulkoilureitin uutta laavua! Reilunkokoisen laavun vieressä on puuvaja ja wc. Alkukesästä valmistunut laavu sijaitsee Pahasuon kulmassa ulkoilureitin varrella.

Aiesopimuksella lisää Valoa

● Ylöjärven kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 5.9.2022 aiesopimuksen Koulutuskeskus Valon kehittämiseksi ja laajentamiseksi. Aiesopimusta ovat olleet neuvottelemassa Tampereen seudun ammattiopisto Tredu, Tredu-Kiinteistöt Oy sekä Tampereen ammattikorkeakoulu.

Tavoitteena on mahdollistaa ns. väyläopinnot ammattikorkeaan, laajentaa lukion toimintaa sekä

kehittää ammatillista koulutusta ja täydennyskoulutusta vastaamaan yritysten työvoimatarpeita. Ensisijaisia koulutusaloja tässä ovat kone- ja metallituoteteollisuus sekä ajoneuvotekniikka, etenkin uudet käyttövoimamuodot.

Tarkoitus on, että kukin neuvotte- luosapuoli voisi osaltaan hyväksyä aiesopimuksen syksyn 2022 kuluessa ja että tarvittavat selvitykset saadaan valmiiksi keväällä 2023.

Latausverkosto laajenee

● Ylöjärven kaupungilla on tällä hetkellä seitsemän sähköautojen latauspaikkaa: terveyskeskuksella, Tiuravuorella, Leijä-kirjastolla, Kurun ja Viljakkalan kirjastoilla, Räikän rannassa sekä Metsäkylän koululla. Uusia latauspaikkoja tulee tänä vuonna vielä kuusi: muun muassa Rinteen ja Kurun päiväkodeille sekä Ylöjärven urheilutalolle. Vuonna 2023 latauspisteitä asennetaan 5–6 kohteeseen.

Yhdessä lataustolpassa on kaksi pistokepaikkaa. Pistokkeet toimivat sovelluksella, johon ladataan rahaa ennalta latausta varten. Lataus maksaa 25 senttiä kilowattitunnilta, vuoden 2023 alusta 30 senttiä. Enimmäiskilowattimäärä, jolla autoa voi ladata, on kaupungin tulpissa 22,1 kilowattia tunnissa.

Latauspisteissä käytetään auton omaa latausjohtoa. Kytkeä tapahtuu latauspisteen type2-pistorasiaan. Latausnopeuteen vaikuttaa latausase- man tehon lisäksi auton oman laturin tehokkuus.

Kaupungin latauspaikat toimivat eri sovelluksilla. Terveyskeskuksen, Tiuravuoren, Leijän ja Metsäkylän latauspaikat toimivat Virta-sovelluksella, kuten myöhemmin tänä ja ensi vuonna rakennettavat latauspisteetkin. Kurun,

Viljakkalan ja Räikän nykyiset pisteet toimivat puolestaan eParking-sovelluksella.

Latauspistokkeet ovat julkisia ja kaikille tarkoitettuja, eli niihin saa kuka tahansa tulla lataamaan autoa, eikä lataajan tarvitse olla päiväkodin tai koulun henkilökuntaa tai asiakas.

Latauspisteiden hankinta on osa Ylöjärven kaupungin Hinku-työtä eli tavoitetta vähentää kasvihuonekaasupäästöjä.

KORONAROKOTUKSET ylojarvi.fi/koronarokotukset

● Koronarokotukset jatkuvat edelleen Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen suositusten mukaisesti. Rokotuksia annetaan ajanvarauksella, muista mahdollisuuksista tiedotetaan aina erikseen. Suosittelemme ensisijaisesti sähköistä ajanvarausta eTerveys (ylojarvi.fi/sahkoiset-terveyspalvelut). Rokotusten ajanvarausnumeroon 03 735 6702 voi jättää soittopyyntö- ympäri vuorokauden. Soittopyyntöihin ja puheluihin vastataan arkipäivisin virka-ajan puitteissa.

Näppärästi hoitoon etä- ja suoravastaanotolle

Terveyspalveluiden nettisivun oikeaan alakulmaan ilmestyi syyskuun alussa vihreä puhakupla, josta aukeaa chat-yhteys hoitajaan. Osan työpäivästä hoitajalla on työparina myös lääkäri. Hoitoon pääsee yhä nopeammin ja näppärämmin.

Teksti ja kuvat: Susanna Viljanen

Kun kuume nousee tai vatsatauti yllättää, ei varsinkaan sairaan lapsen kanssa tee mieli lähteä minnekään. Kotihoito-ohjeet sekä lyhyen sairau-

Hanketyöntekijä Outi Ilosalo ottaa vastaan palautetta ja kehitysehdotuksia etävastaanotto-chatista.

lomatodistuksen tai sairaan lapsen hoitovapaaselvityksen voi nyt saada Ylöjärven terveyspalveluiden chatista eli etävastaanotolta.

- Etävastaanotto sopii kaikkien sellaisten asioiden hoitamiseen, missä ei tarvita fyysistä tutkimusta. Esimerkiksi laboratoriotulokset, reseptin uusiminen, flunssa tai vatsaoireet voidaan hoitaa chatissa. Tarvittaessa avataan videoyhteys, jolloin saadaan tarkempi arvio esimerkiksi silmätulehduksesta tai ihottumasta, etävastaanotosta vastaava hanketyöntekijä **Outi Ilosalo** kertoo.

- Moni varmasti käyttää palvelua kännykällä, jolloin kuvan tai videon ottaminen käy helposti. Tarvittaessa hoitaja neuvoo askel askeleelta. Chatissa täytetään ensin esitietokysely, minkä jälkeen hoitaja liittyy keskusteluun. Henkilökohtaisemman palvelun saamiseksi tunnistaudutaan tarvittaessa pankki- tai mobiilitunnuksilla. Tällöin kirjaukset tehdään myös potilastietojärjestelmään.

Yleisiin kysymyksiin voi kysyä neuvoa anonymistikin, eikä verkkokes-

Fysioterapeutti Anne Lahti (vas.), osastonhoitaja Leila Liesmäki ja fysioterapeutti Tero Kaikkonen kannustavat tuki- ja liikuntaelinten kiviä kärsiviä hakeutumaan fysioterapeuttin vastaanotolle. Suoravastaanotolle varataan 1-3 käyntikertaa. Yhdelle käynnille on varattu 45 minuuttia.

kusteluja tallenneta minnekään.

Parantaa palvelua keskustan ulkopuolella

Etävastaanotto-chat on osa avosai-

raanhoidon muita etäpalveluja. Samat hoitajat vastaavat myös terveyspalveluiden puhelimeen ja Omaolo.fi-palvelun kautta tuleviin yhteydenottoihin. Aina hoitaja ei siis

Chatissa täytetään ensin esitietokysely, minkä jälkeen hoitaja liittyy keskusteluun. Etävastaanotto-chat löytyy kaupungin kotisivuilta, esimerkiksi sivulta [ylojarvi.fi/terveyspalvelut](https://www.ylojarvi.fi/terveyspalvelut).

ehdi vastaamaan chattiin välittömästi, mutta jos joutuu jonottamaan, jono-

numero näkyy ruudulla.

- Chat-palvelu tuo yhden ihmisen eli minut lisää vastaamaan yhteyden-

ottoihin, Outi Ilosalo kertoo.

Palvelu on käytettävissä maanantaista torstaihin kello 8.15–15, perjantaisin kello 8.15–13.

Chat on aiemmin ollut käytössä muun muassa neuvolassa ja terveyskioskillä, joissa palvelu on osoittautunut tarpeelliseksi. Moni on totunut hoitamaan paljon muitakin asioita verkkokeskusteluja naputtelemalla, jolloin chat on luonteva tapa ottaa yhteyttä.

Myös syrjäkylillä etävastaanotto on selkeä parannus palveluihin. Esimerkiksi reseptin uusimiseksi ei enää tarvitse lähteä ajelemaan terveyskeskukseen, kun sen voi tehdä etävastaanotolla ja saada sähköisen reseptin lähiapteekkiin.

Hoitajille chatissa tapahtuva hoidon tarpeen arviointi on tietyksi haasteellisempaa, kun potilasta ei kuule eikä näe. He ovatkin saaneet aiheesta koulutusta ja perehdytystä.

Etävastaanotto on osa Hoitoon pikaisesti Pirkanmaalla uusilla toimintamalleilla eli Hoppu-hanketta. Hoppu saa rahoitusta EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä.

- Palvelua kokeillaan nyt syksyllä Ylöjärvellä ja Sastamalassa. Jos se lähtee hyvin käyntiin, chatit otetaan varmasti käyttöön koko hyvinvointialueella, Outi Ilosalo ennustaa.

Fysioterapeutille ilman lähetettä

Myös fysioterapeuttin vastaanotolle pääsee nyt entistä helpommin, kun fysioterapeuttin suoravastaanottoja lisätään. Yhä useampi pääsee suoraan fysioterapiaan käymättä ensin lääkärin vastaanotolla.

Aika fysioterapeuttin suoravastaanotolle varataan samasta numerosta kuin hoitajan tai lääkärin vastaanottoaika. Puheluun vastaava hoitaja tekee hoidon tarpeen arvioinnin ja varaa ajan oikealle asiantuntijalle.

Alaselkävaivoista kärsivä aikuinen voi päätyä fysioterapeuttin suoravastaanotolle myös Omaolo.fi-sivuston kautta. Oirekyselyn täyttämisen jäl-

Omaolo.fi kehittyä

- Etävastaanotto-chat on osa digitaalisia palveluita, joihin kuuluvat myös Omaolo.fi- ja puhelinpalvelu.
- Omaolosta saa käypä hoito -suositukset ja omahoito-ohjeet käyttöön kellon ympäri. Tarvittaessa Ylöjärven terveyskeskuksen hoitaja tai lääkäri vastaa kysymyksiin.
- Omaolon kautta on mahdollista varata aika koronanäytteenottoon ja fysioterapeuttin suoravastaanotolle.
- Omaolossa voi tällä hetkellä täyttää seuraavien vaivojen oirekyselyt: alaselkäkipu tai -vamma, hengitystietulehdus, koronavirustauti, korvan kipu tai lukkoisuus, kurkkukipu tai nieluoire, närästys, peräaukon seudun oire, päänsärky, ripuli, seksitautiepäily, silmän rähimminen, vetistys tai punoitus, virtsatietulehdus sekä yskä. Jos oireet eivät sovi näihin, voi täyttää yleisen oirekyselyn.
- Kaikkia oirekyselyitä tulee Ylöjärvellä päivittäin. Eniten täytetään korona-, virtsatietulehdus-, silmän oire-, seksitautiepäily- ja yleistä oirekyselyä.
- Loppuvuoden aikana Omaoloon pyritään saamaan verenpaine seuranta- ja terveystarkastuslomakkeet.

• omaolo.fi • ylojarvi.fi/terveyspalvelut

keen voi varata ajan fysioterapeutille suoraan Omaolosta.

Uudistus vapauttaa lääkäreiden resursseja, mutta suurin hyöty koituu asiakkaalle, joka pääsee heti kuntoutumaan. Fysioterapeuttin suoravastaanotolla vaiva tutkitaan ja siihen annetaan helpottavat omahoito-ohjeet.

- Ensihoito voi olla vaikkapa tietynlainen lepoasento tai muu kivun hoito. Oikeanlainen aktiivinen tekeminen kuntouttaa nopeammin kuin täysi lepo, osastonhoitaja **Leila Liesmäki** sanoo.

Kipulääkkeitäkin toki edelleen tarvitaan. Fysioterapeuttin suoravastaanotolla on mahdollisuus konsultoida lääkäreitä, joten kipulääkeasiat saa tarvittaessa hoidettua samalla käynnillä. Suoravastaanotolla terapeuteilla on mahdollisuus konsultoida myös

erikoislääkäreitä eli Taysin fysiatria.

Kun omalääkärin tapaamista ei ole, fysioterapeutilla on tietyksi entistä suurempi vastuu potilaasta. Suoravastaanottotyötä tekevät fysioterapeutit ovat käyneet tuki- ja liikuntaelinvaivojen kliiniseen tutkimiseen ja päättelyyn perehdyttävän lisäkoulutuksen. Ylöjärven terveyskeskuksessa kaksi fysioterapeuttia on jo käynyt asiantuntijafysioterapeuttin koulutuksen, yksi suorittaa sitä parhaillaan.

Osastonhoitaja Leila Liesmäki kertoo, että muualla Pirkanmaalla fysioterapeuttin suoravastaanotosta on jo saatu hyviä kokemuksia. Asiakkaat ja lääkärit ovat olleet tyytyväisiä fysioterapeuttin palveluihin ja hoitosuunnitelmiin. Nopeamman hoidon pääsyn ansiosta myös sairauspoissaoloajat ovat lyhentyneet. ●

Muista varata suuhygienisti!

● Jos haluaa pitää hampaat suussa ja elää ilman hammassärkyä, suuhygienistillä kannattaa käydä säännöllisesti, yleensä vuoden tai kahden välein.

- Hammaskiven muodostuminen tai hampaiden reikiintyminen on yksilöllistä. Siksi jokaiselle tehdään oma hoitosuunnitelma, kertoo Ylöjärven terveyskeskuksen suun terveydenhuollon osastonhoitaja **Liisa Huittinen**.

- Tärkeää on huolellinen kotihoito. Sillä voi vähentää hoidon tarvetta.

Seuraava suuhygienistin tai hammaslääkärin tarkastuksen ajankohta

selviää Omakannasta suun terveydenhuollon sivuilta.

Aika varataan puhelimitse. Keskitetty ajanvaraus on ajoittain ruuhkainen, mutta takaisinsoittopalvelu toimii. Soitto tulee yleensä saman päivän aikana, ja takaisinsoittoa yritetään kolme kertaa.

Sähköinen ajanvaraus toimii suun terveydenhuollossa osittain eli sähköisesti voi tarkistaa, siirtää tai perua ajan. Myös 1-, 3- ja 5-vuotiaiden neuvontakäynnit voi varata sähköisesti. Linkki löytyy kaupungin nettisivuilta.

- Teemme koko ajan töitä sen eteen, että sähköinen ajanvaraus saa-

taisiin laajemmin käyttöön, Huittinen sanoo.

Hoitajat jaetaan kiireellisyysjärjestyksessä aamukahdeksasta alkaen. Joka päivälle on varattu särkypäivystysaikoja, ja peruutusaikojakin tulee.

- Särkypäivystykseen pääsee, kun on turvotusta tai hammas niin kipeä, että särkylääke ei auta, ei pysty nukkumaan tai on vaikea niellä. Yleensä kyse on juurenpäättulehduksesta tai hoitamatta jääneestä hampaan lohkeamasta. Lämmön nousu, runsas verenvuoto toimenpiteen jälkeen tai se, että suu ei aukea kunnolla, ovat myös päivystysasioita, Huittinen linjaa.

- Tapaturmat, etenkin lasten tapaturmat ajavat kaiken muun edelle.

Lohjennut hammas ei automaattisesti kuulu särkypäivystykseen, vaikka sitä usein vihloo. Lohjonneen hampaan korjausajan saa yleensä 3–4 viikon sisään.

Huittinen muistuttaa, että hammaslääkäreitä on turha pelätä. Aina voi pyytää puudutusta, joka voi olla myös piikitön, geelimäinen pintapuudutus.

Suun terveydenhuollon ajanvaraus: 03 565 28111 arkisin kello 8.00–14.45.

Väestöpohjaltaan suurin hyvinvointialue starttaa

- 1.1.2023 Pirkanmaan kuntien sosiaali- ja terveystoimen, pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin palvelut siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle.
- Kuntalaisen näkökulmasta tammikuu tuo vain vähän muutoksia. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteet säilyvät ennallaan. Myös palvelusetelit ja muut sopimukset toimivat asukkaiden näkökulmasta kuten tähänkin asti.
- Vuodenvaihteesta alkaen esimerkiksi neuvolat eivät enää kuulu terveyskeskuksen alaisuuteen vaan lasten, nuorten ja perheiden palveluihin. Sosiaalityö hajaantuu tehtäväksi ikäryhmittäin eli työikäisten avovastaanoille, lasten, nuorten ja perheiden palveluihin sekä ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjalle.

- Ajanvarausnumerot ja -käytännöt saattavat muuttua. Niistä tiedotetaan loppuvuoden aikana.
- Eri kuntien tietojärjestelmät eivät aluksi ole keskenään yhteensopivia. Naapurikunnissa sijaitsevia palveluita ei siis voi alkuvaiheessa käyttää.
- Asukkaita koskevista muutoksista tiedotetaan sekä hyvinvointialueen omilla sivuilla osoitteessa pirha.fi että Ylöjärven kaupungin verkkosivuilla osoitteessa ylojarvi.fi.
- Hyvinvointialue pitää syksyllä avoimia asukastilaisuuksia Teams Live -lähetyksinä 27.10., 24.11. ja 1.12. Lähetykset alkavat kello 17 ja niistä tiedotetaan laajasti.

Kuva: Rami Marjomäki

Kuvat: Arkkitehdit MY

Teivon-Mäkkylän-osayleiskaavassa on kaksi erilaista vaihtoehtoa. Esimerkiksi se, miten korkeita taloja alueelle rakennetaan, tarkentuu lopulta asemakaavituksessa, kun rautatien melu- ja värinäselvitykset on tehty. (Havainnekuvia Mäkkylän alueen ideasuunnitelmasta 2021.)

Kaupunki kasvaa ja muuttuu rohkeasti

Ylöjärvi kasvaa ja muuttuu lähivuosina yhä kaupunkimaisemmaksi. Parhaillaan kaavoitetaan asuinpaikkoja tuhansille uusille ja uuteen kotiin muuttaville ylöjärveläisille. Harju, Keijärvi, puistot ja heti keskustan ulkopuolella aukeava peltomaisema pitävät silti ilmeen vihreänä.

Teksti: Susanna Viljanen

Vaasantien varren peltomaisema Keijärven ja Teivaalanharjun välissä muuttuu lähivuosina tiiviisti rakennetuksi nauhakaupungiksi. Tekeillä olevassa Teivon-Mäkkylän osayleiskaavassa alueelle kaavoillaan koteja ja lähipalveluita jopa 7 000–8 000 asukkaalle. Kaksi erilaista luonnosvaihtoehtoa sisältävä yleiskaava hyväksyttiin kaupunginhallituksessa syyskuun alussa. Kaava tulee nähtäville kaupungin verkkosivuille parin viikon sisällä, jolloin myös kaupunkilaisilla on mahdollisuus lausua oma mielipiteensä luonnoksista.

Jos osayleiskaava ja asemakaavojen teko etenevät mutkattomasti, Teivon-Mäkkylän ensimmäisiä kortteleita päästään rakentamaan ja asuttamaan 3–4 vuoden kuluttua.

Alueellinen keskus

Yhtenä Tampereen kaupunkiseudun alueellista keskuksista Teivon-Mäkkylän kaavoituksen perustana ovat

hyvät joukkoliikennepalvelut. Kaavoittajan ajatuksena on, että alueella asuvalla ei tarvitsisi olla omaa autoa. Jo nyt alueen läpi kulkevat tiheät bussivuorot. Mahdollinen ratikkapysäkki edellyttäisi noin 2 000 asukasta kävelymatkan eli 600 metrin päässä pysäkeistä. Kaavassa on paikka yhdelle ratikkapysäkillä Teivon ja toiselle Rinteen päiväkodin kohdalle.

Ylöjärven keskustan ja läntisen Tampereen palvelut sekä työpaikka-alueet ovat Teivo-Mäkkylästä katsoen mukavan pyörämatkan päällä.

Alueella on myös lähipalveluita kuten kauppa ABC-liikenneaseman yhteydessä, lounaspaikkoja, Rinteen päiväkotia ja lapsiperheiden palveluita tarjoava Perheiden talo. Tuleviin kortteleihin varataan tilaa uusille lähipalveluille, ja yritysalueelle halutaan sijoittaa monipuolista yritystoimintaa.

Harjun ja rannan polut pysyvät

Asukkaiden ajatuksia ja toiveita Tei-

vo-Mäkkylä -alueen tulevaisuudesta kerättiin viime keväänä laajalla asukaskyselyllä. Paikallisten asukkaiden vastauksissa korostui viherysteyksien eli Keijärven rannan ja Teivaalanharjun ulkoilualueiden tärkeys.

Kaavoitusarkkitehti **Helena Ylinen** korostaa, että harjualue on rakentamiselta turvassa.

– Teivaalanharju on osa valtakunnallisesti arvokasta harjumaisemaa ja siten ympäristöministeriönkin suojeluksessa.

Suoraan kotiovelta aukeavien ulkolureittien ohella kaava-alueelle on suunnitteilla muun muassa viljelypalstoja.

Kirkonseudulle uutta ilmettä

Samaan aikaan nauhakaupungin suunnittelun kanssa halutaan uudistaa Kirkonseudun ilmettä. Alueelle on alkamassa arkkitehtikilpailu, josta toivotaan uusia, laadukkaita ja omaleimaisia ideoita keskustan tiivistämiseksi.

– Joukkoliikenteen tulevaisuus ratkaisee paljon koko keskustan alueella. Ratikkapäätös loisi painetta tehostaa ja uudistaa Mikkolantien

varren rakentamista. Lähijuna, jonka pysäkki tulisi nykyisen puuterminaalipaikalle Asemantielle, vaikuttaa merkittävästi radan ja Kuruntien välisen alueen ja koko Kirkonseudun tulevaisuuteen, kaavoituspäällikkö **Esko Hyytinen** sanoo.

Siltatie ja Vuorentausta kasvavat

Mahdollisen ratikan tai lähijunan vaikutusalueella sijaitsee myös Siltatien alue. Siellä rakennetaan jo ahkerasti omakotitaloja sekä rivi- ja kerrostaloja 1. ja 2. vaiheen tonteille. Koillisen alueen eli 4. ja 5. vaiheen kaavaluonnokset valmistuvat loppuvuoden aikana. Parin, kolmen vuoden kuluttua myös koillisella Siltatiellä on uusia asukkaita. Siltatien alueen koulun ensimmäinen vaihe ja urheilukenttä valmistuvat kesällä 2023.

Asutus tiivistyy myös Vuorentaustassa, jonka asemakaavan laajennus oli nähtävillä elokuun loppuun asti. Siellä kaavoitetaan noin tuhannelle asukkaalle uutta asuinalueutta, jonne on tulossa omakotitaloja, town house -tyylinen eli kytkettyjä omakotitaloja, pienkerrostaloja ja koulu.

– Kytkeyt omakotitalot luovat alueelle toivottavasti mielenkiintoista ja omaleimaista ilmettä, kaavoituspäällikkö Hyytinen sanoo.

Vuorentaustan asemakaavan laajennus muuttaa myös alueen liikennejärjestelyitä merkittävästi. Noin kolmen vuoden kuluessa Mastontien jatketta pääsee huristelemaan Myllypuronkadulle asti. ●

Nähtävillä olevat kaavat löytyvät osoitteesta ylojarvi.fi/kaavoitus

Lupapiste.fi-palvelu neuvoo ja ohjaa rakentajaa

Kun rakennat, remontoit, asennat aurinkopaneeleita tai jätevesijärjestelmää, saatat tarvita rakennus- tai toimenpidelupaa. Tieto tarvittavista luvista sekä hakemukset löytyvät kätevästi Lupapiste.fi-palvelusta.

Teksti ja kuva: Susanna Viljanen

Rakennusvalvonnan kanssa asiointi on nykyään yksinkertaista. Kaikki neuvot, toimenpide- ja rakennusluvut saa yhdeltä luukulta eli Lupapiste.fi-palvelusta. Kirjautumisen jälkeen voit tehdä neuvontapyyntöjä, ja vastauksen saatua voit jatkaa suoraan luvan hakemiseen, jos sitä tarvitaan.

Moneen rakentajaa tai remontoijaa askarruttavaan kysymykseen löytyy vastaus kaupungin rakennusjärjestyksestäkin, jonka voi lukea rakennusvalvonnan nettisivuilta. Jos ei jaksa lähteä selaamaan asiakerää, voi kysyä asiaa Lupapiste.fi:n välityksellä.

Sivustolla esitetty kysymys ohjautuu suoraan oikealle henkilölle Ylöjärven rakennusvalvonnessa. Kysyjän ei siis tarvitse tietää, kuuluuko hänen ongelmansa rakennusvalvojalle vai kaavoitusinsinöörille eikä selvittää heidän yhteystietojaan. Vastaus tulee yleensä viikon sisällä.

– Palvelulupauksemme on vastata viikossa. Joskus vaikkapa rakennusoi-keuksien selvittelyminen voi olla työlästä ja aikaa kuluu enemmän, mutta yleensä vastaus tulee muutamassa päivässä, johtava rakennustarkastaja **Johanna Venäläinen** sanoo.

Hän kertoo, että jonkun verran tulee kyselyitä siitä, miksi Lupapiste.fi-palveluun pitää ensimmäisellä asiointikerralla tunnistautua eli tarvitaan pankki- tai mobiilitunnukset. Edes neuvoa ei siis voi kysyä nimettömänä.

– Tunnistautumista tarvitaan, koska palvelussa voi myös hakea lupia ilman erillistä allekirjoitusta. Vahva tunnistautuminen tarvitaan vain kerran, jatkossa kirjautuminen riittää., Venäläinen selittää.

Kaupungin rakennusvalvonnessa ylöjärveläisiä palvelevat lupa-assistentti Joona Hirvonen (alhaalla vas.) ja lupainsinööri Jussi Huhtala sekä tarkastusteknikko Raimo Syvänen (ylhäällä vas.), apulaisrakennustarkastaja Tapani Joensuu, lupainsinööri Valtteri Paananen ja johtava rakennustarkastaja Johanna Venäläinen. Kuvasta puuttuvat lupasihteeri Maiju Piilola ja lupainsinööri Katri Nevalainen.

Rakennusvalvonnan sivuille on tekeillä kuvallinen ohje Lupapisteen käytöstä ja vahvasta tunnistautumisesta.

Aurinkopaneelle lupa vai ei?

Tänä vuonna rakennusvalvonnasta on usein kysely, tarvitaanko aurinkopaneelien asentamiseen talon katolle jokin lupa. Ylöjärvellä pienen, alle 30 neliön aurinkovoimalan saa asentaa ilman lupia, sitä isompi vaatii asemakaava-alueella toimenpideluvan. Haja-asutusalueella isompaankaan voimalaan ei tarvita lupia.

Myös jätevesijärjestelmät ja maalämpökaivot työllistävät rakennusvalvontaa.

Jätevesijärjestelmän rakentaminen tai muuttaminen on luvanvaraista ja siinä vaaditaan asiantuntijan tekemä suunnitelma. Myös maalämpökaivon poraamiseen vaaditaan toimenpidelupa.

Asemakaava-alueella myös yli 1,5 metriä korkean aidan rakentamiseen tarvitaan toimenpidelupa. Toimenpidelupiin ei aina tarvita virallista suunnittelijaa, vaan selvitys toimenpiteestä ja itse piirretty suunnitelma sekä asemapiirros riittävät.

Pieni piharakennus ei vaadi lupaa

Vuoden alusta voimaan tulleen rakennusjärjestyksen helpotuksen mukaan asutontontille saa rakentaa korkeintaan 20 neliön laajuisen piharakennuksen tai katoksen ilman mitään lupaa. Loma-asutontontille ilman lupaa saa rakentaa korkeintaan 10 neliön kevytrakenteisen piharakennuksen.

Kaava- ja rakennusjärjestyksen määräyksiä pitää tuki noudattaa: asemakaava-alueella rakennuksen pitää olla vähintään neljän metrin päässä tontin rajasta, haja-asutusalueella raja on viisi metriä. Tämä siksi, ettei

rakennuksesta aiheudu esimerkiksi palovaaraa naapurille.

– Helpotus koskee vain yhtä piharakennusta. Seuraava vaatii toimenpideluvan, Johanna Venäläinen tarkentaa.

Hän korostaa, että neuvoa kannattaa kysyä aina, jos asiassa on vähänkään epäselvää.

On parempi käyttää aikaa perehtymiseen etukäteen kuin joutua hakeamaan lupaa valmiille rakennukselle.

– Jonkun verran muutoksia ja rakennuksia luvitetaan jälkikäteenkin, mutta joskus niitä joudutaan myös muuttamaan tai jopa purkamaan, kun ne eivät täytä vaaditun luvan ehtoja. Esimerkiksi sijainti rakennelmalle kannattaa vahvistaa Lupapiste.fi:ssä, Venäläinen sanoo.

Asuinrakennusten ja mökkien rakentamisessa lupaepäselvyyksiä on vähemmän. Niissä ammattisuunnittelija hoitaa myös lupien hakemisen. ●

”Tämä on ihana harrastuspaikka”

Lähtorit ja porinapiirit ovat ikäihmisille tärkeitä kohtaamispaikkoja. Vierailimme elokuisena maanantaina keskustan lähitorilla, jossa pidetään varsin suosittua kulttuurikerhoa.

Teksti ja kuvat: Iiria Lehtinen

Ylöjärven keskustan lähitorilla, Rantajätkäntiellä on käynnissä joka maanantainen kulttuurikerho.

Osallistujat lyövät kapulalla omaa värikästä oktaaviputkeaan ja muodostavat orkesterin. Tällä kertaa siis musisoidaan, muulloin tehdään jotain

muuta. Mutta joka kerralla tapaamisen päättyy samalla tavoin jutteluun ja kahveihin.

– Olemme esimerkiksi kirjoittaneet ekasta koulupäivästä. Haamukirjoittaja yhdisti tekstit ja sitten koostimme niistä teatteriesityksen, jossa kerrottiin myös ensirakkaudesta, kertoo kulttuurikerhon vetäjä **Jari Hiltunen**.

Hiltusen mukaan kulttuurikerhossa on tärkeää se, että vanhuksat osallistetaan eli he tekevät kaikenlaista itse eivätkä ole passiivisia vastaanottajia. – Täällä ei sanota asioille ei, eikä mietit, onko jokin sopivaa. Jos joku katsoisi meitä ikkunasta ja miettisi, että nuo taitavat olla vähän outoja, niin se on juuri hyvä. Uskallamme rikkoo rajoja.

Jari on paras

Yleensä kulttuurikerhossa käy noin 15 aktiivia, ja tällä kertaa paikalla on 12 osallistujaa.

Kerhoon ei tarvitse ilmoittautua eikä sitoutua. Tällaista matalan kynnyksen toimintaa on kaikki muukin Ylöjärven kaupungin porinapiireissä ja lähitorilla tapahtuva toiminta.

Kulttuurikerhon vanhimmalle osallistujalle **Irene Groppille**, 91, kulttuurikerho on erittäin tärkeä.

Mistä pidät täällä kerhossa?
– Jarista, kuuluu vastaus, jolle muut nauravat.

Tuttujen näkeminen on tärkeintä

Jarin lisäksi Groppi pitää myös kerhon muista ihmisistä ”kauheasti” samoin

kuin siitä, että kerhossa tehdään aina kaikkea uutta.

Myös toiseksi vanhimmalle osallistujalle, **Sisko Palmulle**, 87, paikka on tärkeä.

– Olen maalta kotoisin, eikä siellä päässyt harrastamaan. Tämä on ihana harrastuspaikka.

Tuula Kumpunen taas tuntisi itsensä yksinäiseksi ilman harrastuksia.

– Liikkuminen on minulle vaikeaa. Kun pääsen tänne, näen tuttuja ja rakkaita ystäviä.

Lähtoreilla myös neuvontaa

Ylöjärvellä on kaiken kaikkiaan kaksi lähitoria (Ylöjärven keskusta ja Kuru) sekä kolme porinapiiriä (Siivikkala, Tiurankammari ja Viljakkala). Näissä kaikissa on erilaista toimintaa eri päivinä, kuten esimerkiksi askartelua, englantia, käsitöitä tai muistikahvilaa.

Asiakasohjauksen esimiehen **Johanna Alasen** mukaan matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, porinapiirejä, on ollut kaupungissa jo useita vuosia. Lähtori tuli toimintaan mukaan vuonna 2017, kun Pirkanmaalla kehitettiin yhteisesti ikääntyneiden ohjaus- ja neuvontapalveluja.

Piirit ja torit ovat keskenään samantyyppisiä, mutta lähitorilla voi tavata sosiaali- tai asiakasohjaajan ilman ajanvarausta. Ohjaajalta saa apua ja neuvontaa esimerkiksi erilaisiin palveluihin liittyen.

Eino-isäntä avaa ovet

Mutta palataan vielä kulttuuriker-

hoon.

Kulttuurikerhoa vetää kulttuuripuolelta palkattu ohjaaja Jari Hiltunen. Tämä on tavallinen malli: toimintaa vetävät kaupungin ohjaajien lisäksi myös yksityiset tai yhdistysten ohjaajat tai vertaishenkilöt.

Kaupungilla on kaksi omaa ohjaajaa, lähitorin ohjaajat **Marja Myllymäki** ja **Pirjo Susi**. Lähes aina keskustan lähitorilla näkee myös isäntä **Eino Mäenpään**.

83-vuotias Eino Mäenpää on ovet avaava vapaaehtoinen, joita toivottaisiin mukaan enemmänkin.

Mäenpäästä on apua, mutta naapurissa asuva isäntä saa toiminnasta myös itse paljon.

– Tämä on auttanut minua. Kun vaimoni nukkui pois, olin aivan yksin ja murtunut. Lapseni olivat kylässä, kun täällä oli perjantaipiiri ja he pakottivat minut osallistumaan.

Nykyisin ”Eino-isäntä” on vakaluustoa, jota ohjaajat Marja ja Pirjo keuhuvat kilvan:

– Eino on oppinut käsityökerhossa tekemään vaatteita ja vetää saumuri-la kuin vanha tekijä, kertoo Pirjo Susi.

– Eino on myös perustanut WhatsApp-ryhmän, jossa hän toivottelee aina hyvät huomenet ja illat, sanoo Marja Myllymäki. ●

• Ylöjärven kaupungilla on ikäihmisille lähitoria ja porinapiirejä. Toiminta on maksutonta, eikä siihen tarvitse ilmoittautua tai sitoutua.

• Syksyn toiminta alkaa viimeistään syyskuun toisella viikolla viidessä eri pisteessä: Kuru, keskusta, Viljakkala, Siivikkala ja Tiurankammari.

• Uudet vapaaehtoiset ovat tervetulleita mukaan toimintaan.

• Uusia toimintoja on luvassa yhteistyössä kaupungin liikuntapalveluiden ja kulttuuripalveluiden kanssa.

• Tarjolla myös sosiaaliohjaajan tai asiakasohjaajan neuvontaa (keskusta, Kuru).

• Lisätietoa toiminnasta: www.ylojarvi.fi/lahitorit-ja-porinapiirit

Liikunnanohjaaja Jonna Kakkori (alhaalla vas.) ja koulutetut vertaisohjaajat pyrkivät tapaamaan kerran kuussa. Ohjaajat kannustavat omissa ryhmissään muita ikäihmisiä liikkumaan.

Kaupunki koulutti vertaisohjaajia ikäihmisten liikuntapalveluihin

Vertaisohjaajatoiminnan kulmakivi on, että ohjaajat ovat samaa ikäluokkaa ja samantasoisia liikkujia kuin palveluihin hakeutuvat.

Teksti: Elviira Luoma

Ylöjärven kaupungin liikuntapalvelut järjesti kesäkuun puolivälissä maksuttoman liikunnan vertaisohjaajakoulutuksen urheilutalolla. Koulutuksen veti kaupungin liikunnanohjaaja **Jonna Kakkori**.

Koulutukseen osallistui 17 vapaaehtoista. Koulutus antoi valmiudet ikäihmisten voima- ja tasapainoharjoittelun laadukkaaseen ohjaamiseen.

Vertaisohjaajat ovat itse samaa ikäluokkaa kuin potentiaaliset ryhmäläiset, monet yli 70-vuotiaita.

– Kynnys lähteä liikkumaan madaltuu huomattavasti, kun ohjaajat ovat samaa ikäluokkaa kuin liikuntapalveluihin osallistuvat ikäihmiset, Kakkori sanoo.

Sen lisäksi, että vertaisohjaajat ovat samaa ikäluokkaa, monet ovat niin sanottuja perusliikkujia.

– Jos kyseessä on henkilö, joka ei ole ikinä esimerkiksi liikkunut, niin samanlainen perusliikkuja auttaa myös madaltamaan kynnystä lähteä mukaan, Kakkori jatkaa.

Voimaa, tasapainoa ja tuolijumppaa

Koulutuksen pääpaino oli voima- ja tasapainoharjoittelussa.

Kakkorin mukaan tasapaino- ja voimaharjoittelu on tärkeää ikäihmisille, sillä vanhetessa esimerkiksi jalcojen lihasvoima heikkenee. – Opetin tasapainoharjoittelun teoriaa ja periaatteita, minkä lisäksi opetin myös käytännön harjoitteita. Teimme voimaharjoittelua kuntosalilla ja tuolijumppaa, Kakkori kertoo.

Yksi parhaista liikuntamuodoista ikäihmisille on Kakkorin mukaan tuolijumppa, jota jokainen voi

tehdä omista lähtökohdistaan. Tuolijumppaan kykenevät myös ne, jotka eivät esimerkiksi jaksa seistä koko jumppaa.

Kaupunki panostaa vapaaehtoistoimintaan

Kakkorin mukaan auttamisen halu näkyi ja kaikki halusivat saada aikaan jotakin konkreettista. Syksyn suunnitelmat ovat valmiita ja monta uutta ryhmää aloittaa toimintansa. Jo olemassa oleviin ikäihmisten kerhoihin saadaan lisättyä liikuntaa.

Paraikaa käynnissä oleva kaupungin Ikiliikkuja-hanke mahdollistaa vapaaehtoistoimintaan panostamisen ja vertaisohjaajatoiminnan järjestämisen. Ikiliikkuja-hanke on osa opetus- ja kulttuuriministeriön Liikkuva-ohjelmakokonaisuutta. Hankkeen kohderyhmää ovat kaikki yli 65-vuotiaat, jotka eivät liiku tarpeeksi päivittäisessä arjessaan.

Ohjaajat pyrkivät kokoontumaan kerran kuussa Kakkorin johdolla.

– Vertaisten tukeminen, tavoitettavissa oleminen ja säännölliset tapaamiset auttavat toiminnan jatkumisessa ja vakiinnuttamisessa, Kakkori sanoo. ●

Syyskuu

- 16.9. asti Markku Ylipään taidenäyttely ”Twilight – Hämärän valo”, kirjasto Leijan näyttelytila
- 16.9. klo 10-14 Avointen ovien päivä ja rompetori, Tredun Metsätien toimipiste, Kuru
- 19.9.-2.10. Varhaiskasvatuksen maataidenäyttely, Leijan sekä Kurun ja Viljakkalan kirjastojen piha-alueet
- 19.9.-14.10. Arja Rainion taidenäyttely ”Maalauksia elämäni matkalta”, kirjasto Leijan näyttelytila
- 24.9. klo 10-16 Lasten lauantai, Ylöjärven uimahalli
- 30.9. asti Rami Marjamäen taidenäyttely ”Pöllöt”, Vanha Räikkä
- 30.9. asti Raimo Lievosen taidenäyttely, Kurun kirjasto

Burleski-ilta 4.11. klo 18 Vanha Räikkä. Lady Misty May (kuva) ja Wicked Violetta.

Esitysten tarinat kerrotaan tanssin, asujen ja musiikin avulla. Vanhan Räikän burleskiesitykset eivät sisällä alastomuutta. Liput ennakoon.

Syksy jatkuu Ihan Ylöjärvellä -teemalla. Etsitkö uusia kokemuksia, rentoutumista tai tekemistä Ylöjärvellä? Jos kaipaat vinkkejä vapaa-aikaan ja lähiretkiin, tutustu sivustoon visitylojarvi.fi. Kiinnostavia ideoita aihepiireittäin löydät esimerkiksi Inspiroidu-otsikon alta!

Lokakuu

- 3.-30.10. Heli Mantereen taidenäyttely ”Kannatella”, Vanha Räikkä
- 3.10. klo 17-18.30 Historian tohtori Aino Katerraan luento ”Lähellä – mikä oli menneinä vuosisatoina lähellä ja millä se mitattiin”, kirjasto Leijan monitoimitila
- 5.10.-27.11. Finfototeamin näyttely, Kurun kirjasto
- 6.10. klo 13-16, Vanhustenviikon tapahtuma, Pikku-Ahvenisto

Marraskuu

- 1.-25.11. Kameraseura Mielikuva ry:n näyttely, Vanha Räikkä
- 4.11. klo 18 Burleski-ilta, Lady Misty May & Wicked Violetta, Vanha Räikkä
- 25.11. Joulunavaus, kaupungintalon aukio

Joulukuu

- 1.12. klo 18 Kaupunkijazz-jatkot: Swing Doctors, Vanha Räikkä

Kaupunkijazzin jatkoklubi 1.12. klo 18 Vanha Räikkä. Swing Doctors.

Menevää swingiä Benny Goodmanin ja Nat King Colen jalanjäljissä. Liput ennakoon.

Vanhustenviikolla yhdessä luontoon

● Vanhustenviikkoa vietetään koko maassa 2.-9.10.2022 teemalla *Yhdessä luontoon – joka iän oikeus*. Ylöjärvellä teemaviikon tapahtuma järjestetään Pikku-Ahvenistolla torstaina 6.10. kello 13-16. Ohjelmassa on musiikkia, luontoon ja ulkoiluun liittyviä teemoja sekä kahvitarjoilu. Tapahtumaan järjestetään maksuttomat kuljetukset Kurusta, Viljakkalasta ja Kanta-Ylöjärveltä. Kuljetusaikataulut tarkentuvat vielä ja tiedotamme niistä muun muassa paikallislehdissä ja kaupungin kotisivuilla. Tapahtuman järjestävät yhteistyössä Ylöjärven kaupunki, kaupungin vanhusneuvosto, ikiliikkuja-hanke sekä eläkeläisjärjestöt.

Liikunnallista syyslomaa!

● Kaupungin liikuntapalvelut tarjoaa koululaisten syyslomaviikolla monipuolisen kattauksen liikunnallista ohjelmaa. Tapahtumatietoja täydennetään liikuntapalveluiden sivuilla ylojarvi.fi/liikunta. Tervetuloa!

Ylöjärven urheilutalo-uimahalli

- Pe 14.10. Nuortenilta urheilutalolla ja elokuva allasosastolla (liikunta- ja nuorisopalvelut).
- Ti 18.10. Vesitreenimaraton klo 17–19 uimahallissa (uimahallimaksulla).
- Ke 19.10. Koko perheen maksuton tempurata urheilutalolla klo 10–12. Vesijuoksuopastus klo 10–10.45 ja klo 17–17.45 uimahallissa (uimahallimaksulla).
- To 20.10. Maksuttomat terveystestit urheilutalolla klo 10–18.
- La 21.10. Lasten ja nuorten tapahtuma uimahallilla klo 10–16.30, YlöSplash-vesitemppurata (uimahallimaksulla).
- Su 22.10. Lasten ja nuorten tapahtuma uimahallilla klo 10–16.30, YlöSplash-vesitemppurata (uimahallimaksulla).

Viljakkala ja Kuru

- Ti 18.10. Viljakkalan Viisikeellä koko perheen maksuton tempurata klo 10–12. Maksuttomat terveystestit klo 15-17.
- To 20.10. Kurun Urheilutalolla koko perheen maksuton tempurata klo 10–12. Maksuttomat terveystestit klo 15-17.

Seuraa nettikalenteria

● Tapahtumakalenteri täydentyy syksyn aikana. Kirjastoissa järjestetään monenlaisia tapahtumia ja kamarimusiikista nautitaan tuttuun tapaan Salin klassiset -konserttisarjassa. Moniin tapahtumiin on ennakkoilmoittautuminen tai niihin myydään lippuja. Tarkistathan siis tarkemmat, ajantasaiset tiedot kaupungin nettisivujen tapahtumakalenterista www.ylojarvi.fi/tapahtumat.

Uudet tuulet näkyvät myös kurssitarjonnassa

Tampereen seudun työväenopisto on Suomen vanhin kansalaisopisto. Ikä ei kuitenkaan tässä tapauksessa tuo tullessaan minkäänlaista hidastumista – päinvastoin. Tampereen seudun työväenopistossa puhaltavat uudistuksen tuulet, jotka näkyvät myös kurssilaisille uutena energiana.

Teksti: Ville Mäkinen

Tampereen seudun työväenopisto on käynyt läpi organisaatiouudistuksen, joka on tuonut lisää virtaa syksyyn. – Meillä on ollut henkilöstömuutoksia, eikä asioita tehdä enää yhtä yksikköjakoisesti kuin aiemmin, Tampereen seudun työväenopiston rehtori **Maija-Liisa Gröhn** kertoo.

Hän lupaa, että asiakkaille uudistus näkyy erittäin sujuvasti toimivana opistona ja mielenkiintoisina kursseina.

– Vaikka jotkut asiat toimivat jatkossa eri tavalla kuin ennen, haluamme palvella asiakkaita niin hyvin kuin on mahdollista.

Työväenopiston tämän lukuvuoden teema on Lähellä. Teema kokoaa yhteen niin lähialueiden antimia ja aarteita kuin historian ja musiikin väreitä.

– Teeman avulla herättelemme ihmisissä ajatusta lähipalvelun ja yhteen kokoontumisen tärkeydestä. Itsestä ja toisista huolehtiminen on tärkeää erityisesti nyt poikkeusolojen jälkeen, Maija-Liisa Gröhn kertoo.

Työväenopiston kurssit ovat täyttyneet tänä syksynä ennätysvauhtia. Nyt ilmoittautujia on 20 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten ja jopa 15 prosenttia enemmän kuin edellisessä ennätysvuonna 2019.

– On paljon kursseja, jotka ovat täyttyneet erittäin nopeasti. Monen kurssin varasijoillakin on niin paljon ihmisiä, ettemme varmaankaan pysty kaikille tiettyä kurssia tarjoamaan. Tällä hetkellä meillä ei ole tarpeeksi tiloja siihen, Gröhn sanoo.

Kurssitarjottimella on hurjan paljon uutta. Silti kaikki hyväksi havaitut ja suosittu kurssit on säilytetty.

– Uudet ihmiset tuovat uusia tuulia tullessaan. Lisäksi tartumme ihmisten

ideoihin ja pyrimme toteuttamaan tuoreidenkin trendien mukaisia kursseja, Gröhn toteaa.

Monipuolisesti musiikkiopistossa

Pirkanmaan musiikkiopiston syyskausi puolestaan starttasi viikolla 35 muskareilla. Tämäkin lukuvuosi tarjoaa monipuolista soitonopetusta ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Toki musisoiminen voi aloittaa ja sitä voi jatkaa aikuisenakin.

Muskarit on tarkoitettu 0–6-vuotiaille ja musaryhmät 7–9-vuotiaille. Muskarit toimivat Ylöjärvellä Kangasniemen, Koulukallion ja Vihriälän päiväkodeissa. Suzuki-opetusta annetaan jo 3-vuotiaille ja soitonopetusta saa viisivuotiaasta lähtien ihan mihin ikään saakka tahansa.

Klassisen laulun opiskelun voi aloittaa noin 15-vuotiaana ja pop-jazz-laulun yläkouluikäisenä ja sitä vanhempana. Kuorolaulua voi opiskella 4–6-luokkalaisten kuorossa. Toki ohjatun laulamisen voi aloittaa jo aiemmin Suzuki-opetuksessa. ●

Tampereen seudun työväenopisto: www.tampere.fi/tyovaenopisto

Pirkanmaan musiikkiopisto: **pmo.fi**

Vapaita paikkoja voi tiedustella opistoilta tai katsoa verkosta.

Kotiseudun historia yhdessä huoneessa

Teksti ja kuva: Ville Mäkinen

Pääkirjasto Leija on oiva paikka tutustua myös paikallishistoriaan. Itse asiassa paikallishistoriaa ja aika paljon nykyisyyttäkin käsittelevät sisältömaterialit on koottu yhteen huoneeseen Leijan pohjoisnurkkaan.

Leijan kotiseutukokoelmahuoneessa pääsee syventymään Ylöjärven historiaan monelta eri kantilta ja monen eri materiaalin avulla.

– Kotiseutukokoelmahuoneessa on muun muassa Ylöjärveä käsittelevää kirjallisuutta sekä ylöjärveläisten kirjailijoiden teoksia. Erityisesti materiaalia löytyy viimeisen 30 vuoden ajalta, kirjastonhoitaja **Jussi Lehtinen** kertoo.

Kirjojen käyttö kotiseutukokoelmahuoneessa on ollut melko vähäistä. Tähän vaikuttaa osin se, että samat kirjat ovat saatavilla myös kirjaston tavallisessa lainakokoelmassa.

Kirjojen ohella huoneessa on luettavissa paikallislehti *Ylöjärven Uutisten* lähes kaikki vuosikerrat, joitakin aivan vanhimpia lukuun ottamatta. Lisäksi *Kurun Lehtiä* on hyllyssä vino pino.

– Lehtiä huoneessa luetaan aina välillä, myös vanhoja ylöjärveläisiä joululehtiä, Lehtinen sanoo.

Laajasta joululehtikokoelmasta löytyvät muun muassa *Takamaan Joulu*, *Holvisillan Joulu* ja *Pinsiön Joululehti*.

Monet ihmiset ovat myös ahkeroineet, jotta seutuhistoria jää

tuleville sukupolville luettavaksi ja tarkasteltavaksi. Kotiseutukokoelmahuoneessa on nähtävillä muun muassa valtavat Mutalaa käsittelevät lehtileikekirjat, joiden eteen on selvästi nähty aikoinaan hurjasti vaivaa.

Huoneen kokoelma kasvaa jatkuvasti, vaikka ei kovin vinhaa vauhtia.

– Lisäämme kokoelmaan muun muassa ylöjärveläisten kirjailijoiden uudet teokset, joita kirjailijat tarjoavat kirjastolle. Itse emme saa aina tietoa kaikista kirjoista, joten kokoelman täyttyminen on usein kirjailijan omasta aktiivisuudesta kiinni, Jussi Lehtinen selvittää.

Eikä kotiseutukokoelmahuoneen sisältämä materiaali ole pelkästään kirjallista tuotantoa. Huoneeseen on tuotu esimerkiksi monia musiikkiaänitteitä, kuten LP-levyjä, CD-levyjä, kasettita ja joitakin DVD-levyjä.

Tuoreimpana uudistuksena huoneeseen on asennettu tietokone, jolla voi selata Ylöjärvi-Seuran Ylöjärven Muisti -verkkoarkistoa. Ylöjärven Muisti on digitaalisessa muodossa oleva kotiseutuarkisto, johon on tallennettu yli 11 000 dokumenttia, kuvia, lehtijuttuja, mainoksia ja äänitteitä.

– Suositellen kotiseutukokoelmahuonetta kaikille, joita kiinnostaa paikallinen menneisyys. Lisäksi Ylöjärven Muisti antaa lisää lihaa paikallishistorian luiden ympärille, Jussi Lehtinen sanoo. ●

Lapsiperheiden palvelut muuttivat Perheiden taloon

● Kaupungin lapsiperheiden palvelut muuttivat elokuussa Perusturvakeskuksesta kaupungintalon vierestä uuteen Perheiden taloon Mikkolantielle. Perheiden talossa työskentelevät lapsiperheiden sosiaalityö ja perhetyö, nopea perheohjaus, lapsiperheiden kotipalvelu sekä lastenvalvoja.

Perheiden talo sijaitsee

Rinteen päiväkodin vieressä osoitteessa Mikkolantie 50 B. Kaksikerroksinen rakennus on uusi ja siellä toimii myös loka-kuussa käynnistyvä perheintensiivisyksikkö.

Kaikki palvelut toimivat ajanvarauksella, talon ovet ovat lukossa. Alueella on postilaatikko, johon voi jättää postia. Rakennuksen pihassa on pysäköintitilaa.

Kuva: Tiina Helminen

Perheiden talo sijaitsee Rinteen päiväkodin vieressä Mikkolantiellä, noin kilometrin päässä terveystakesuksesta.

Kuva: Eija Lehtola

Kurun päiväkotiki on saanut Vihreä lippu -tunnuksen. Vihreä lippu kertoo, että päiväkodissa toteutetaan korkeatasoista, suunnitelmallista ja osallistavaa ympäristökasvatustyötä. Päiväkodin omiksi Vihreän lipun tavoiksi on kirjattu mm. piirustuspaperin käyttäminen säästeliäästi, vesihanojen sammuttaminen saippuoinnissa ajaksi, roskien lajittelu sekä ruokahävikin vähentäminen. Hienoa ja fiksua toimintaa Ylöjärven ensimmäisessä Vihreä lippu -päiväkodissa!

● Harrastamisen Ylöjärven malli aktivoi jälleen satoja ylöjärveläisiä peruskoululaisia. Harrastusten tarjoajia on mukana yli 20. Uusia harrastuksia saatiin tälle lukuvuodelle useita, mm. frisbeegolf, padel ja kepparit. Toiminta on jo pääosin käynnistynyt, mutta joissakin koulukohtaisissa harrastusryhmissä on vielä tilaa. www.ylojarvi.fi/harrastamisen-ylojarven-malli

Kuva: Riikka Tuominen

Perhesporttis-tempurata aktivoi perheen pienimpiäkin kehittämään turvallisesti motorisia taitoja.

Perhesporttis liikuttaa maksutta koko perhettä

Teksti: Antti-Pekka Lehtonen

Ylöjärven kaupungin liikuntapalvelut tarjoaa matalan kynnyksen perheliikuntaa varhaiskasvatus- ja alakouluikäisille lapsille sekä heidän vanhemmilleen Perhesporttis-vuoroilla neljässä eri paikassa.

– Perhesporttis on avoin ja maksuton liikuntavuoro. Siinä vaikka koko perhe voi yhdessä kokeilla erilaisia temppeja ja tutustua liikuntavälineisiin oman kiinnostuksensa mukaan, lasten ja nuorten liikunnanohjaaja **Riikka Tuominen** tiivistää Perhesporttiksen idean.

Tammikuussa 2020 aloitettu Perhesporttis on Tuominen mukaan tavoittanut ilahduttavan hyvin lapsiperheitä edullisuutensa ja helppoutensa takia. Osallistua voi ilman mihinkään sitoutumista tai ennakoilmoittautumista, kukin mahdollisuuksiensa mukaan.

Kesätaun jälkeen Perhesporttikset aloittivat taas elo-syyskuun vaihteessa ja jatkuvat ensi kesään asti kuitenkin niin, että koulujen lomien aikaan pidetään taukoa.

Riikka Tuominen on itse paikalla keskustan Perhesporttiksessä urheilutalon palloiluhallissa tiistaisin kello 17.00–17.45.

– Sali jaetaan verholle kahtia. Toiselle puolen rakennan valmiiksi tempuradan, ja vien toiselle puolelle erilaisia pallopelejä varten

välineitä, kuten sulkapallo- ja sählymailoja. Tarjolla on monipuolinen valikoima motorisia taitoja kehittävää liikuntaa, Tuominen kertoo.

– Erityisen suosittuja ovat trampoliini ja leikkivarjo, mutta kyllä pallopelitkin vetävät paljon väkeä. Jos joku innostuu jostakin tietystä jutusta oikein kovasti, neuvon, miten sitä voidaan harrastaa esimerkiksi urheiluseurassa.

Keskiviikkoisin kello 17.00–19.00 Perhesporttis kokoontuu Mutalan koulun liikuntasaliin. Torstaisin 17.30–19.00 on vuorossa Viljakkala Vilskeen salilla, ja lauantaisin 13.15–14.45 liikutaan Kurun urheilutalolla.

Nämä poikkeavat keskustan ryhmästä siten, että vanhemmat sekä rakentavat että purkavat tempuradat. Liikunnanohjaaja ei tule paikalle, mutta paikallinen yhdistys avaa ja sulkee ovet.

Lapset liikkuvat Perhesporttiksessä omatoimisesti vanhempiensa vastuulla myös liikunnanohjaajan läsnä ollessa. Ympäristö on kaikissa neljässä paikassa turvallinen, mutta aikuisten aktiivinen mukanaolo on turvallisuussyistäkin tärkeää.

Tuominen vastaa mielellään kaikkiin Perhesporttista koskeviin kysymyksiin joko sähköpostilla riikka.tuominen@ylojarvi.fi tai puhelimitse 050 365 2341. ●

